

[حاشیه]: اگر مدارک تخصصی خود را در رنگ‌رزی به وزارت خارجه ارائه بدهد و کافی باشد، می‌توانید روادید برای آمدن او به ایران بدهید.

جم
(۴۵۷۶)
۱۰۲۰۱۶

۱۰۶

دفتر نخست‌وزیر - شماره عمومی ۴۸۸۸ - تاریخ ثبت ۱۳/۴/۲۳ [۱۳] فوری و مستقیم

وزارت امور خارجه - گزارش شماره ۱۸۱۷۲ مورخه ۱۳/۴/۱۸ [۱۳] راجع به تقاضای لئوپولد کاراش نام، یهودی آلمانی جهت آمدن به ایران واصل گردید به طوری که اطلاع دارید در مورد این اشخاص، نظر دولت این است کسانی که دارای سرمایه یا صنعت و علم باشند، می‌توانید با تحصیل اجازه، ویزای ورود بدهید. بنابراین اگر این شخص سرمایه و مدارک تخصصی خود را به وزارت امور خارجه ارائه بدهد و کافی بدانید آن وقت می‌توان نسبت به ورود او استجازه نمود.

نخست‌وزیر
(۴۵۷۶)
۱۰۲۰۱۶

۱۰۷

وزارت امور خارجه - رونوشت گزارش سفارت شاهنشاهی [در سوئیس] - شماره ۴۶۷ - ۹ مرداد ۱۳۱۸

وزارت امور خارجه - تلگراف رمز شماره (۴۲۳) راجع به صدور روادید برای سه نفر

اطریشی تبعه آلمان زیارت و به طوری که دستور داده بودند، اقدام شد. لیکن بازجویی از احوالات آلمانی‌های در سوئیس که دارای چه مسلک و مرامی هستند، غیرمقدور و هیچ وسیله برای سفارت نیست از خود آنها هم ممکن نیست حقیقت کشف شود و به علاوه اسامی آنها هم که به رمز نوشته شده بود، درست معلوم نشد. بنابراین خواهشمند است در این قبیل موارد موضوع را روشن‌تر و در صورتی هم که خیلی فوریت ندارد مانند همین مورد کتباً مرقوم فرمایند که سوء تفاهمی حاصل نشود.

کاردار*
(۴۵۷۶)
۱۰۲۰۱۶

۱۰۸

نخست‌وزیر - به تاریخ ۱۳۱۸/۸/۲ - شماره ۹۳۵۶ - مهم و فوری

وزارت امور خارجه گزارش شماره (۳۶۵۱) و برگ پیوست آن راجع به استخدام سه نفر متخصص اطریشی برای کارخانه چرم‌سازی مشهد واصل گردید. مقرر دارید مراتب را کتباً به سفارت شاهنشاهی در برلن اطلاع بدهد که از مطلب کاملاً مستحضر باشد اطلاعاتی که لازم است، تحصیل نماید. شاید مناسب باشد اگر این سه نفر در سوئیس هستند توسط سفارت سوئیس هم بشود نسبت به این سه نفر اطلاعاتی به دست آورد در هر صورت طوری بشود که استخدام تاخیر نیافتد که کارخانه چرم بلااستفاده بماند.

(۴۵۷۶)
۱۰۲۰۱۶

* عبدالله انتظام از اردیبهشت ۱۳۱۷ تا آذر ۱۳۱۹ کاردار ایران در برن بود.

۱۰۹

وزارت امور خارجه - اداره محرمانه - شماره ۴۱۴۴ - تاریخ ۱۳/۱۸/۱۶ [۱۳] - محرمانه

نخست وزیری - در پاسخ نامه شماره (۹۳۵۶)، ۱۳۱۸/۸/۲ که مقرر فرموده اند، اطلاعاتی از پیشینه سه نفر متخصصین اطریشی مستخدمین کارخانه چرم سازی مشهد به وسیله سفارت های شاهنشاهی در برن و برلن خواسته شود به عرض می رساند که چون این سه نفر یهودی هستند، عادتاً جزو حزب نازی آلمان نتوانند بود و بلکه با این رفتار آلمان ها نسبت به یهود، مخالف حزب نازی هستند و راجع به مرام و مسلک سیاسی دیگر آنها بالفرض این که دارای مسلکی باشند، تصدیق می فرمایند هیچیک از افراد تا وقتی که صرفه و مصلحت شخصی آنان اقتضا نکند، مسلک خود را علنی و عنوان نخواهد کرد و تحقیق این امر کاملاً برای مامورین مشکل است با این حال هر طور مقرر می فرمایند رفتار شود.

وزیر امور خارجه

مظفر اعلم [امضا]

(۴۵۷۶)

۱۰۲۰۱۶

۱۱۰

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۰۲۸۹ - تاریخ ثبت ۱۳/۱۸/۹/۲۸ - محرمانه

وزارت پیشه و هنر - در تعقیب نامه شماره ۳۷۷۷، ۱۳/۱۸/۳/۲۶ رونوشت گزارش شماره ۴۱۴۴، ۱۳/۱۸/۸/۱۶ [۱۳] وزارت امور خارجه کتبا ارسال و نظریه و استدلالی که راجع به وضعیت پیشینه سه نفر متخصصین اطریشی جهت پوست ها نرم و چرم سازی خراسان اظهار نموده اند، تایید می گردد. بنابراین مانعی به نظر نمی رسد.

عبدالحمید ملک الکلامی [امضا] ۱۸/۸/۲۷

[حاشیه]: به خط مبارک افاده شد ولی البته باید بعد از ورود مامورین مراقب اعمال آنها بوده تا اگر دارای تمایلات غیر مطلوبی باشند، معلوم شود.

(۴۵۷۶)

۱۰۲۰۱۶

۱۱۱

اداره کل کشاورزی - تقاضای شغل آقای دکتر هد - بریمر متخصص ناخوشی های نباتات - ترکیه، آنکارا* - ۲ ژانویه ۱۹۴۰ (۱۲/۱۰/۱۳۱۹) - تهران

جناب آقای وزیر کشاورزی دولت شاهنشاهی ایران - باکمال احترام چند سطر زیر را به عرض می رساند:

این جانب در آلمان متخصص ناخوشی های نباتات و رئیس دایره در بنگاه بیولوژیک (علم الحیات) کشاورزی بودم و برای علل سیاسی از شغل نامبرده معاف شدم. در ۱۹۳۷ قراردادی با دولت ترکیه بستم و طبق قرارداد نامبرده به سمت متخصص برای مبارزه برضد آفات و ناخوشی های نباتات کشاورزی استخدام شدم. بر اثر وقایع حاضر قرارداد نامبرده حالا به پایان رسیده است. بنابراین اینک باکمال احترام خدمت خود را برای کشاورزی کشور شما به آن مقام عالی عرضه می دارم. در سال های پیش این جانب بخصوص مشغول مبارزه برضد آفات و ناخوشی های چغندر و نباتات جالیزی بوده و به وسیله چاپ و منتشر نمودن مقاله های متعددی بر امکان مبارزه با ناخوشی ها و آفات نامبرده افزوده ام. در سال های اخیر در جزو سایر مسائل تجربیات ویژه در مبارزه برضد امراض نباتات سوبتروپیک (پایین تر منطقه حاره) از قبیل آفات و امراض توتون و بوته پنبه و درخت انجیر به دست آورده ام. عده زیادی از مهندسین کشاورزی ترک در قسمت بررسی ناخوشی ها و آفات نباتات شاگردان این جانب بوده اند. این جانب ۴۹ ساله می باشد، صورتی از نشریات این جانب به پیوست تقدیم

* - سفیر ایران در آنکارا در آن هنگام آقای انوشیروان سبهیدی بود. از آذر ۱۳۱۹ تا شهریور ۱۳۲۳.

می‌گردد. در صورت لزوم این جانب حاضر است اطلاعات اضافی به عرض رساند.

با تقدیم احترام فائقه - امضا ه. بریمر

[حاشیه]: رونوشت مطابق با اصل است. [۱۳]۱۹/۱۰/۲۸

صندوق ۴۳، پوشه ۸۵، سال ۱۳۱۹

تصویر اسناد

۱۱۲

اداره کل کشاورزی - اداره دفع آفات نباتی به تاریخ ۲۹ دی ۱۳۱۹ - شماره ۳۷۹۱۰/۱۳۳۴۹

وزارت امور خارجه - رونوشت درخواست آقای دکتر ه. - بریمر متخصص ناخوشی‌های نباتات به پیوست فرستاده می‌شود. متمنی است مقرر فرمایند راجع به شخص نامبرده تحقیقات لازم به عمل آورده نتیجه را با اظهار نظر به این اداره اعلام دارند.

از طرف رئیس کل کشاورزی [امضا ناخوانا]

[حاشیه]: آقای* از رونوشت پیوست یک نسخه به سفارت کبرای ایران در آنکارا ارسال و دستور صادر فرمایند در اطراف اظهارات شخص نامبرده و تخصص او، بازجویی و یا نظریات خود اطلاع دهند.

پیرنظر [امضا] [۱۳]۱۹/۱۰/۳۰

صندوق ۴۳، پوشه ۸۵، سال ۱۳۱۹

COMMISSION - EXPORTATION - REPRESENTATION
SOIERIES - NOUVEAUTÉS - LAINAGES

EXPOSITION au 42, Rue de Trévise
A. NAIM
37, RUE DE L'ARCADE, PARIS 9^e

ADRESSE TELEGRAPHIQUE
"ANAIM"
REG. COM. SEINE 327 209
Prov. 58-12

ADRESSE TELEGRAPHIQUE
"ANAIM"
REG. COM. SEINE 327 209

LE
طریقه معرود و یاد کردن اراضی خالصه در ایران

چونستند بر پایه عیادت و مذاکره با بریتانیا و ایران ، اعلی حضرت شاه سلیمان ، ایران بجهت داخل در شاه راه ترشده و گذشت از
عملیات بریتانیا ، پیوسته برایشان اوردند ، بریتانیا در دولت عام المنفوعه شکل میگردد . از جمله وزارت اقتصاد در خصوص مقصد دارد در راه
فلاحه و زراعت مساعیر مزبور دارد . مدت است تقسیمه اهل نگارنده این بود که یکی از مهم ترین عوامل فلاح و کثرت ایران با فلاح و زراعت
است . و در این راه بقدر کمبود تحقیقات و تفحصات کافی عمل آورده که با یکدیگر پیوسته ممکن است این مسئله را از ناحیه اول و از راه فلاح و زراعت
باید عمل تحقیق در آورد ؟ اما لکن در فلاح و زراعت باید عمل اعلی حضرت در دست بود . اکنون در این عصر ، اعلی حضرت که در عصر پیشین
نمی توانستند متوجه فلاح و زراعت عمل نیز میبودند ، بنا به علم و تجربه و لزوم آن که وقت را غنیمت بشمارند و بدون دقت تأمل در راه سعادت
میر خود راه و عمل فلاح و زراعت عمل نماند ، تا آنجا که بر نقشه بجزایر آنگاه و ایران همه آنگاه و بریتانیا ، در حدود و نفوذ مغل خود ، شکوه عظمت
و جلالت و اقتدار خود را مانند ایام کوروش تغییر نماند آورد . و نام دولت آنگاه با پیوسته با فلاح و زراعت در بریتانیا ترس و شگفتی
تا بیخ معاصر رسیده است .

باید متوجه بود که اهمیت این عامل در ترسیم و طرح اولیای اوردن و زراعت پیوسته نیست ، لکن حقیر طریقی عمل مقصود و طرز عمل کردن آنرا بطور
خلاصه توضیح میدارد : یا این مسئله چگونه عمل خواهیم نمود ؟
عمل کردن این نقشه بسیار سهل و ممتنع نیست ، بلکه در اولیای و اروپا است که بر اهل علم و دین در زمان در زمان ممالک است
نمی شنایند ، و بعد از اروپا در شرق از قبیل آلمان ، روسیه - اتریش - مجاری و غیره را که مقصد فلاح و زراعت در این ممالک است ، اروپا جنوبی و شرقی بوده و در
این نقاط مشغول کار است و زمین شنایند ، سالها است که در این امر تخصص پیدا کرده و در معرود و یاد کردن اراضی قابل فلاح و زراعت تجربات
کافی بدست آورده اند ، مخصوصاً بر ابراهیم بیشتر با همکاران ، انتخاب نمایند که استعداد و کفایت کار را در آنجا و در آنجا را در دست نمایند . این بعضی از
تجربیه اروپا مقصد بسیار در نظر ندارند ، تنها اروپا و اهل آن نیستند ، بلکه در نهایت و صلح و وفاء در عمل ممالک اروپا میست نمایند .
«است تحقیق در این اقدامات غیر فزاید و عملیات فلاح و زراعت را که در آنجا انجام میگیرد ، فزاید بود در ممالک از قبیل اروپا جنوبی و اروپا شرقی
بسیار آورده اند در یک جلد مطبوع و اوراق جداگانه بطور مختصر و مفصل در خصوص فلاح و زراعت ایران ، امور مورد و قدیم میارند .
چگونه میتوان توجه به این امر در وقت خیر بود اروپا و اروپا را جلب نمود ؟

مقدّمه باید نمایان ایران را با ما ن توضیح داد . این معرود ایران از جهت بسیار با ما ن قابل استقامت و دیمان و دیگر دارد . چیزی که اولیای و زمین شنای
بزرگ نموده بود ، زمین شنای را به آزادی و قدرت عقیده و متفکر است وقت و حقوق آزادی مملکت است که در ایران نیز مانند سایر ممالک ممکن است افراد ایرانی
حقوق را در دست نمایند . سخت تعلیل است که مملکت را در دست خود درجه اولیای مملکت است . و فقط در آنجا که مملکت دارد . در صورتیکه مملکت
فروخته و شش تن در دست است ، ایران است ، چنانچه مملکت فروخته شود ، در آنجا که مملکت را در دست دارد . ایران
را با آب و هوای خوب و حاصل ممتد و سرشار است . ایران دارای اراضی حاصل خیز قابل فلاح و زراعت و غیره موجود است . بطوریکه بعضی

COMMISSION - EXPORTATION - REPRESENTATION
SOIERIES - NOUVEAUTÉS - LAINAGES

TRANSFÉRÉ au 42, Rue de Trévise
A. NAIM
37, RUE DE L'ARCADE, PARIS 9^e

SOIERIES, BRODERIES -
TAPIS ET OBJETS D'ART
DE PERSE ET D'ORIENT
Prov. 58-12

ADRESSE TELEGRAPHIQUE
"ANAIM"
REG. COM. SEINE 327 209

LE
۱۹

ورود مملکت را در این عصر ، اعلی حضرت شاه سلیمان ، ایران بجهت داخل در شاه راه ترشده و گذشت از
عملیات بریتانیا ، پیوسته برایشان اوردند ، بریتانیا در دولت عام المنفوعه شکل میگردد . از جمله وزارت اقتصاد در خصوص مقصد دارد در راه
فلاحه و زراعت مساعیر مزبور دارد . مدت است تقسیمه اهل نگارنده این بود که یکی از مهم ترین عوامل فلاح و کثرت ایران با فلاح و زراعت
است . و در این راه بقدر کمبود تحقیقات و تفحصات کافی عمل آورده که با یکدیگر پیوسته ممکن است این مسئله را از ناحیه اول و از راه فلاح و زراعت
باید عمل تحقیق در آورد ؟ اما لکن در فلاح و زراعت باید عمل اعلی حضرت در دست بود . اکنون در این عصر ، اعلی حضرت که در عصر پیشین
نمی توانستند متوجه فلاح و زراعت عمل نیز میبودند ، بنا به علم و تجربه و لزوم آن که وقت را غنیمت بشمارند و بدون دقت تأمل در راه سعادت
میر خود راه و عمل فلاح و زراعت عمل نماند ، تا آنجا که بر نقشه بجزایر آنگاه و ایران همه آنگاه و بریتانیا ، در حدود و نفوذ مغل خود ، شکوه عظمت
و جلالت و اقتدار خود را مانند ایام کوروش تغییر نماند آورد . و نام دولت آنگاه با پیوسته با فلاح و زراعت در بریتانیا ترس و شگفتی
تا بیخ معاصر رسیده است .

باید متوجه بود که اهمیت این عامل در ترسیم و طرح اولیای اوردن و زراعت پیوسته نیست ، لکن حقیر طریقی عمل مقصود و طرز عمل کردن آنرا بطور
خلاصه توضیح میدارد : یا این مسئله چگونه عمل خواهیم نمود ؟
عمل کردن این نقشه بسیار سهل و ممتنع نیست ، بلکه در اولیای و اروپا است که بر اهل علم و دین در زمان در زمان ممالک است
نمی شنایند ، و بعد از اروپا در شرق از قبیل آلمان ، روسیه - اتریش - مجاری و غیره را که مقصد فلاح و زراعت در این ممالک است ، اروپا جنوبی و شرقی بوده و در
این نقاط مشغول کار است و زمین شنایند ، سالها است که در این امر تخصص پیدا کرده و در معرود و یاد کردن اراضی قابل فلاح و زراعت تجربات
کافی بدست آورده اند ، مخصوصاً بر ابراهیم بیشتر با همکاران ، انتخاب نمایند که استعداد و کفایت کار را در آنجا و در آنجا را در دست نمایند . این بعضی از
تجربیه اروپا مقصد بسیار در نظر ندارند ، تنها اروپا و اهل آن نیستند ، بلکه در نهایت و صلح و وفاء در عمل ممالک اروپا میست نمایند .
«است تحقیق در این اقدامات غیر فزاید و عملیات فلاح و زراعت را که در آنجا انجام میگیرد ، فزاید بود در ممالک از قبیل اروپا جنوبی و اروپا شرقی
بسیار آورده اند در یک جلد مطبوع و اوراق جداگانه بطور مختصر و مفصل در خصوص فلاح و زراعت ایران ، امور مورد و قدیم میارند .
چگونه میتوان توجه به این امر در وقت خیر بود اروپا و اروپا را جلب نمود ؟

مقدّمه باید نمایان ایران را با ما ن توضیح داد . این معرود ایران از جهت بسیار با ما ن قابل استقامت و دیمان و دیگر دارد . چیزی که اولیای و زمین شنای
بزرگ نموده بود ، زمین شنای را به آزادی و قدرت عقیده و متفکر است وقت و حقوق آزادی مملکت است که در ایران نیز مانند سایر ممالک ممکن است افراد ایرانی
حقوق را در دست نمایند . سخت تعلیل است که مملکت را در دست خود درجه اولیای مملکت است . و فقط در آنجا که مملکت دارد . در صورتیکه مملکت
فروخته و شش تن در دست است ، ایران است ، چنانچه مملکت فروخته شود ، در آنجا که مملکت را در دست دارد . ایران
را با آب و هوای خوب و حاصل ممتد و سرشار است . ایران دارای اراضی حاصل خیز قابل فلاح و زراعت و غیره موجود است . بطوریکه بعضی

مقدّمه باید نمایان ایران را با ما ن توضیح داد . این معرود ایران از جهت بسیار با ما ن قابل استقامت و دیمان و دیگر دارد . چیزی که اولیای و زمین شنای
بزرگ نموده بود ، زمین شنای را به آزادی و قدرت عقیده و متفکر است وقت و حقوق آزادی مملکت است که در ایران نیز مانند سایر ممالک ممکن است افراد ایرانی
حقوق را در دست نمایند . سخت تعلیل است که مملکت را در دست خود درجه اولیای مملکت است . و فقط در آنجا که مملکت دارد . در صورتیکه مملکت
فروخته و شش تن در دست است ، ایران است ، چنانچه مملکت فروخته شود ، در آنجا که مملکت را در دست دارد . ایران
را با آب و هوای خوب و حاصل ممتد و سرشار است . ایران دارای اراضی حاصل خیز قابل فلاح و زراعت و غیره موجود است . بطوریکه بعضی

اداره دارو و طب
نمبر ۳۳۱۲۴۰
تاریخ ۱۳۰۹/۱۰/۱۳
ضمیمه

وزارت امور خارجه

تعامین بیات در راه مقام

در تاریخ ۱۲/۱۱/۱۳۰۹ شمسه ۱۹۷۱۲ ملاحظه شد که بیات بیات در راه مقام
آستان باری شمسار ظاهر مبارک تقدیم گیرد و در همان موقع نظریات سندجه در نظریات بیات که مربوط به
طیاء خارج در نظریات و برایشون طیاء نیز برسد بنظر آید بود استاد و محمد کرم مکر شادش
اجرا بجای از حدیث کرم سیده است که ملاحظه آن نفا از نظریات مبارک میگردد
سندجه از نظریات در بنای شمسار بیات وزارت امور خارجه ملاحظه شد و در این مورد خارجه

کتابخانه اسناد
تاریخ ۱۳۰۹/۱۰/۱۳
۹-۸-۵۷

در این مورد بیات در راه مقام
که ملاحظه آن نفا از نظریات مبارک میگردد
سندجه از نظریات در بنای شمسار بیات وزارت امور خارجه ملاحظه شد و در این مورد خارجه

۲۱-۷

تاریخ ۱۳۰۹/۱۰/۱۳

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

تعامین بیات در راه مقام

عطف بر وقت ۱۳۰۹/۱۰/۱۳
خاطر مبارک در تصویب بیات در راه مقام
تخصص بیات در راه مقام
نیز در مورد بیات در راه مقام
ملاحظه شد و در این مورد خارجه

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
تاریخ ۱۳۰۹/۱۰/۱۳
۹-۸-۵۷

NOTGEMEINSCHAFT DEUTSCHER WISSENSCHAFTLER IM AUSLAND

Telephon 33.016
Postcheckkonto VIII 17773

ZURICH, den 6. Janvier 1934
Uraniastrasse 40 II

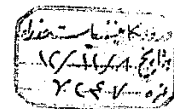
D/R.

A Son Excellence
le Chef du Cabinet
de Sa Majesté le Schah,
T é l é g r a m m e

Excellence,

Dans notre lettre du 26 octobre nous avons l'honneur de vous prier de soumettre à Sa Majesté le Schah un projet de former une université en Perse. C'est avec grand plaisir que nous pouvons vous faire savoir, que nous avons eu de grand succès en plaçant de grands savants allemands émigrés en beaucoup de pays. C'est en conséquence de ce succès que nous voudrions vous dire qu'il est pressant de commencer l'exécution de notre projet, quand il y aurait une possibilité en Perse. Maintenant on pourrait trouver encore de très grands hommes qui seraient heureux de servir en Perse.

Permettez nous encore une fois de souligner la grande importance qu'une université de tout premier ordre pourrait donner à votre patrie, dont le développement extraordinaire nous admirons si hautement. En Turquie où on a placés quarantes professeurs allemands en profitant de notre secours on est très content. Le gouvernement turc exige encore des professeurs pour plusieurs chaires et le gouvernement comme les étudiants sont heureux de trouver à l'université de Stambul des gens d'une renommée mondiale que nous avons pu leur recommander.

تصویر اسناد
تاریخ ۱۳۰۷
شماره ۲۰

[سند شماره ۲۰]

خارست شاهنشاهی ایران

اداره محترمه فلاحت و صناعت

در تعقیب مراسله ۲۷ بهمن گذشته نمره ۱۵۸۴ راجع بمنخصینی که در رشته های مختلفه مورد احتیاج آن اداره محترمه هستند و در نظر دارند آنها را در میان مهاجرین آلمانی انتخاب نمایند زحمت میبدم از جمله اشخاصی که حاضر و مایل است به خدمت دولت ایران وارد شودد کتروف نامی است که متخصص میاه میباشد اطلاق نمیکند راجع بمنار الیه بسمت آمده خوب است و از معلومات و تجربیات او خیلی تعریف میکنند خضام مردم و محترمی بنام می آید یک نسخه شرح احوال منار الیه بمیمه ترجمه دیلم او بلور خلاصه لفاً ایفاد میگردد منار الیه حاضر در نشر ایطی را برای استخدام خود پیشنهاد نماید و آن اداره محترمه در صورت میل با استخدام منار الیه با بد با توجه بدلول مراسله نمره ۱۵۸۴ سفارت میزانی را برای حقوق و خرج سفر او در نظر گرفته اطلاع دهند تا با و پیشنهاد نماید خوامندم نسبت با این اشخاص در اتخاذ تصمیم تسریع فرمائید زیرا میل دارند قطعاً بدانند که دولت ایران احتیاج با استخدام آنها خواهد داشت یا خیر تا هر گاه از جانبای دیگر پیشنهادی به آنها بنود تکلیفشان در رد یا قبول معلوم باشد غالب این اشخاص سؤال میکنند که در ظرف چه مدت مراسله سفارت بلهران خواهد رسید و برای وصول جواب و تعیین تکلیف خود حساب هفت روز را هم میکنند در اینصورت باید در اسرع اوقات جوابی اعم از مثبت یا منفی به آنها بدهیم والا در فرد آنها شرمند خواهیم شد و سرگردان نگذاشتن آنها برای حینیت سفارت هم مناسب نخواهد بود

سواد شرح فوق در تعقیب مراسله مورخه اول اسفند ۱۳۱۲ نمره ۱۵۹۸ با استدعا
توسعه بدلول آن بریاست محترم و رزاعظام تقدیم میشود حسن تقی زار

[سند شماره ۳۸]

۱۳۱۱/۱۷

نمایندگی ایران در جامعه ملل
ژنو

موضوع اطباء برار ریضخانه آلمان

Professeur Tannhäuser
Directeur de la Clinique Médicale et
Professeur de Clinique, à Dusseldorf.

Professeur Koenigsfeld
66, Ervinstrasse, Fribourg en Brisgau,
pour les maladies internes

Présentés par Monsieur Carl Prau-
snitz de l'Université de Manchester
par intermédiaire de Monsieur le Docteur
Boudreau de la Société des Nations

تاریخ _____ ۱۳
نمره _____ ضمیمه

شماره ۱۳۶ تاریخ ۱۳۰۳
موضوع اطباء برار ریضخانه آلمان
تصویر اسناد

این قسمت از اسناد منصفه که سی دکتر آرا را جوادان در آن امین که عرض میکنم علت تاخیر در این امر این است
که جز در صورت خرد و نهایت انحصار نمیتوانیم بکنایه بماندگان خود به این امین امین مکتوبه امین که چه آنها
نهانطورشان اینست که بلای ما این از خوب و بد کار پیدا کنند از این جهت منم که از هر طرفی امین را
بمقتضای رسیدن آنها که از امین شهر بالا فرجه بارداره ضمیمه جامعه ملل نیز و کفیل ضمیمه جامعه ملل

دکتر تقی میرزا و اساتید و اخراجهای فوق الذکر است خیال بوقت انتقال که بنده موضوع را از ابرار خوب میدانم
گفتم که این میخواهم که گذرته از تمام علم و کمال که تیره افلاک در و در گذشته باشد که در چنین موقعی و در این
دانشه از در چنین وقت و احوال کار کنند و علاوه بر کار و ادب و طبیعت هموار خود زیر دستان خود کار را خوبتر بکنند
در صورت اتصالی در ریضخانه در سبب کلینیک هم به هر دو این را به نظر قدیم که هم کار را برانند باید در کار آن
چیز را نیز در میان مثل غالب اروپاییان که با این میانند بطور محلی و مضایقه با اهل خود حکومت رفتار
نمایند و کار اگر چه محلی قایما هنوز برادر روس محاطت نرایم در واقع خیال من است که در چنین ریضخانه
عالی که تبرجات نبرگان اعلمت میاید و در آستانه معتدلی حضور دارد و در این مصوبه نیز ما اندازه

انجام کرد

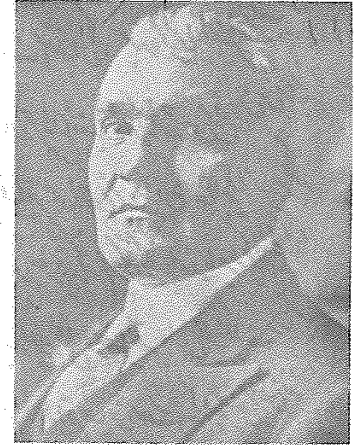
دکتر بود و تصادفا در این ضمن چند هم از ژو فاب گردید و با چند باطنی در کت و در ملاقات فرد روز
گفت چند ضرورت است که اینجا در سبب منبسط کنی و کار کنایم و وطنی تویم یا قسم بکنی و اگر چه امین
که در راه هم با هم بر سر است چون گویم دکتر بود و هنوز که است اما باطنی فریاد میزند که فرشته است شخصاً
دکتر را در لوریت در این ریف را اینست تا سرچشمم و در احوال منفر که صاحب تمام علا و طرف امین
است هر حکم است و در این سبب که ما در سوال و جوابها و مکاتبات ملازمه را با حال که الان در این حال هستیم
که فقط و مول شرايط و مشرفه دکتر را در لوریت از جانب خود این فریاد میزند که
شخص اولاً که خطه بلور در مشرفه کعبه هستند در سلف المان مشرف کار است و همین مشرفه را که است
و در فرجه با تو این خط المان بالافره خارج مشرف است امید دارند بر آرد این ایران مشرفه باشد
دکتر بود و در راه داده است تا آخر با امین از سمت انتخاب با ما هم بر سر میاید

فهرست اعلام

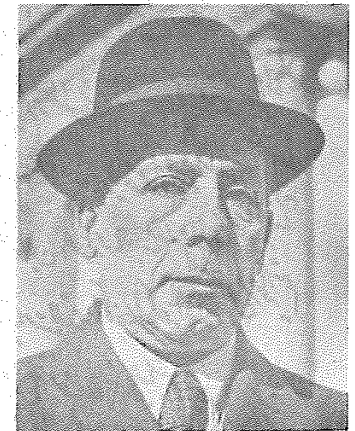
محمود جم

حسن تهی زاده

فتح الله پاکروان

نادر اراسته

۱۲۵-۱۲۰

۴۲	آندرس، ه. زرا (ANDERS, H. E)	
۱۲۶، ۱۲۵، ۷۶، ۴۷، ۴۵	آنکارا (آنقره)	
۴۷، ۴۵	آنکارا (سفارت ایران در)	آ
۳۸	آوستین، آرتور (AVSTEIN, Arthur)	۷۰، ۵۷، ۵۲، ۳۱
۳۹	آیگل، مارتین (IGEL, Martin)	۴۰، ۳۹
		آدلر، گئورگه (ADLER, George)
		۳۹
		آدلر، لئونارد
		۹۷، ۹۶
۴۱	اپستین، هانس (EPSTEIN, Hans)	۳۸
	اتریش - اطریش	۱۱۹، ۱۱۰، ۳۶
۳۸	ادلستین، لودویگش (EDELSTEIN, Ludvig)	۱۲۰
۱۰۰	ارامنه ترکیه	۱۰
۱، ۲، ۱۰۰، ۳۶، ۲۵، ۲۱، ۲۰، ۷، ۴	اروپا	۴۳
۱۱۸، ۱۱۱، ۱۰۴		۱۰، ۸
۱۲، ۹، ۴	اروپای شرقی	۸۲، ۷۹، ۷۸، ۵۳، ۲۶
۳۸	اُزفی، برشتولد (OSEPHY, Berchtold)	۸۸، ۸۵
۱۰۰	ازمیر	۵۶
۱۰۰	ازمیر (قونسولگری ایران در)	۱۰۰
۳۱	استارف (دکتر)	۴۱
۳۱	استال (دکتر)	۴۳
۱۵	استراسبورگ	
۴۱	استراوس، آرنولد (STRAUSS, Arnold)	۳۵
۳۷	استراوس، ارنست (STRAUSS, Ernest)	۶۹
۴۳	استراوس، هانس (STRAUSS, Hans)	۳۰-۲۲، ۲۰، ۱۸، ۱۶، ۱۴
۴۳	استرن، کارل (STERN, Karl)	۶۳، ۶۰، ۵۸-۴۹، ۴۷، ۴۵، ۳۶-۳۲
۴۲	استرن، هانس. ی. (STERN, Hans, J.)	۸۷، ۸۶، ۸۴، ۸۳، ۸۱، ۷۸-۷۲، ۷۰-۶۵
۴۰	استیندورف، گئورک (STEINDORFF, George)	۱۱۳-۱۰۳، ۱۰۱، ۹۹-۹۲، ۹۰

فهرست اعلام

۸۸	إوالده ت. (EWALD, T)	۴۱	اسدی، سلمان
۴۴	اورباش (دکتر)	۳۰	اسرائیل، ویلهلم (SREAL, Wilhelm)
۳۱	اوری بورو (ژنرال، رئیس جمهور آرژانتین)	۱۰	اششور (دکتر)
۹۴	اولتان، هربرت (ULTAN, Herbert)	۳۹	اسکاریس
۱۰۱، ۹۴، ۷۶، ۴۷	اومارشفسکی، استویان	۸	استانبول (اسلامبول)
۹۴، ۷۵، ۵۸، ۴۵، ۲۹	اوهلن، اریش (UHLMANN, Erich)	۴۲	استانبول (دانشگاه)
۱۰۱	ایتالیا	۹۷	
۴۱، ۳۹	ایسنر، فرانتس (EISNER, Franz)	۳۹	اشتوتگارت (دانشگاه، Stuttgart)
۳۸	ایفر، پ. (OEFER, P)	۴۳	اسمیت، مارتین (SCHMIDT, Martin)
۲۲	ایمل، هانس (IMMEL, Hans)	۴۴	اصفهان (مدرسه آیانس)
۱۱۱، ۱۱۰، ۱۰۸، ۱۰۵، ۱۰۴			اطریش
۱۱۲، ۱۱۴، ۱۱۶، ۱۱۹-۱۱۹، ۱۲۳			
۱۲۴	باخ، پ (BAUCH, P)	۳۸	
۱۲۴، ۱۲۱	بالکان	۲۰	اعلم، مظفر
۳۱	بامبرژر (دکتر)	۳۰	افزام (دکتر)
۴۳	باوگارتل، الیزه (BAUGARTEL, Elise)	۳۸	افین، ارنست (EVIN, Ernest)
۱۲	بایرفالد، هانس (BAERVALD, Hans)	۴۰	اکراین
۳۹	بایل (اسم)	۶۱	الدت، ریشارد (OLDT, Richard)
۳۱	بخارست	۶۸	الیاس (دکتر)
۱۰۳، ۵۰، ۴۵، ۲۵، ۱۱، ۸، ۷، ۴	براسور، آدولف	۲۲	امریکا ۴، ۷، ۸، ۱۱، ۲۵، ۴۵، ۵۰، ۱۰۳
۱۱۱	برانژه، هانری	۵۲	
۵۰، ۱۱، ۴	براوامان، ماکس (BRAUMANN, Max)	۴۰	امریکای جنوبی
۱۱	براونفلس (BRAUNFELS)	۴۰	امریکای شمالی
۱۲۳	برسلو	۹۱، ۹۰، ۶۲، ۶۱	انتظام، عبدالله
۹۳، ۶۸، ۵۰، ۳۵	برسلو (دانشگاه)	۴۳-۴۰	انگلستان
۳۵	برگستراسشر، لودویخش		انیشتن، آلبرت
۶۸، ۳۶، ۳۵	برگسترانسر (BERGSTRANSSER, Ludwig)	۳۹	إو، اس، [جمعیت، OSA]

۴۴	برگمان، ارنست (BERGMANN, Ernest)	۳۹	برگمن، استفان (BERGMANN, Stefan)
۳۹	بلو منتال، اتو (BLUMENTHAL, Otto)	۳۸	بلو منتال، فرانتس (BLUMENTHAL, Franz)
۴۲	بلونتشلی، هانس (BLUNTSCHLI, Hans)		برلن - برلین
۵۵	بن (پروفیسور)	۵۱، ۴۷، ۲۸، ۲۵، ۲۴، ۱۹-۱۶	برلین ۱۶-۱۹، ۲۴، ۲۵، ۲۸، ۴۷، ۵۱
۶۱، ۴۱	بن (دانشگاه)	۸۹، ۸۶، ۶۶، ۶۲، ۶۱، ۵۵، ۵۴	۵۴، ۵۵، ۶۱، ۶۲، ۶۶، ۸۶، ۸۹
۸۲، ۸۱، ۷۵	بودرو (دکتر)	۱۱۱-۱۰۹	
۴۲	بودن، اریش (RODEN, Erich)	۶۸	برلین (آکادمی لئوپولد)
۴۳	بورشرت، موریتس (BORCHERDT, Moritz)	۶۲، ۶۱، ۴۴-۳۹، ۳۷	برلین (دانشگاه)
۳۱	بوک (دکتر)	۷۱، ۶۹، ۶۸، ۱۶	برلین (سفارت ایران در)
۱۰	بوئیس آیرس	۱۲۴، ۱۲۳، ۱۱۸، ۱۰۸، ۹۴، ۹۱-۸۶	۸۶-۹۱، ۹۴، ۱۰۸، ۱۱۸، ۱۲۳، ۱۲۴
۴۲	بیرستیر (BIBERSTEIN)	۳۱	برمان (دکتر)
۹۳، ۹۲	بیت المقدس	۱۲۳، ۳۴، ۳۳، ۲۷	برن
۵۱	بیجامی (دکتر)	۱۲۴، ۱۲۲	برن (سفارت ایران در)
۳۷	بیر، یوستوس (BIER, Justus)	۴۰	برور، آلفرد (BRAUER, Alfred)
۴۰	بیرباوم، س (BIRBAUM, S.)	۱۲۱، ۷۱، ۷۰، ۶۳، ۲۳، ۲۰	بروکسل
۴۳	بیرباوم، کارل (BIRBAUM, Karl)	۲۰	بروکسل (سفارت ایران در)
۲۲	بیروت	۱۱۸	بروگر، اتو (BRUGER, OTTO)
۹۲	بیروت (قونسولگری ایران در)	۱۱۱، ۱۱۰	برومند
۴۳	بیشولد، ه. (BECHHOLD, H.)	۴۱	بروئل، هینتس (BRUEHL, Heinz)
۶۱	بیگ (اسم)	۶۲	بریتن باخ (Breithenbach)
۴۱	بیگ، آلفرد (BYK, Alfred)	۱۲۶، ۱۲۵	بریمر، ه (دکتر)
۳۹	بیکرمان، الیاس (BICKERMANN, Elias)	۱۱۳، ۱۱۲، ۵۴	بغداد
۱۶، ۱۴	بیلفلد	۵۴	بغداد (سفارت ایران در)
۳۸	بین، گوستاو (BIN, Gustav)	۳۹	بکنر، هانس (BECKNER, Hans)
		۴۱	بلاو، آلبرت (BLAU, Albert)
		۶۳، ۵۰	بلژیک
۴۶، ۳۴، ۳۳، ۳۰، ۲۸، ۱۹، ۱۸، ۷	پاریس	۱۰-۸	بلغارستان

درین قسم از کتاب
R
H

۴۷، ۵۰-۵۲، ۵۴، ۶۶، ۶۷، ۷۵-۷۷، ۸۱	توز (TAUSZ)	۶۱
۸۳، ۸۴، ۱۰۲	توکیو (سفارت ایران در)	۵۵
پاریس (سفارت ایران در) ۳۳، ۴۸، ۴۹، ۵۲	تهران ← طهران	
۵۶، ۶۵، ۶۷، ۷۰، ۷۱، ۷۳، ۷۴	تیشرت، کورت (TEICHERT, Curt)	۳۹
۷۷-۸۰، ۸۳، ۸۴	تیگلر، کنراد (ZEIGLER, Konrad)	۳۸
۱۱۷	پاکروان، فتح الله	
۳۸	پرابو، فرانتس (PERABO, Franz)	
۸۱، ۷۵	پراوس نیتس، کارل	۵۷
۴۳	پریمان، اِگون (PRIMANN, Egon)	
۳۹	پفانستیل، ماکس (PFENNESTIEL, Max)	
۱۲۰	پل ورم (اسم)	
۱۰۵	پیرنهاد	
۴۲	پینکوس، هرمان (PINKUS, Hermann)	
ت	ت	
۲۲	تاریخ یهود ایران (کتاب)	
۸۱	تالنهوزر (پروفسور)	
۷۵	تان هویمر	
۵۲-۵۰، ۴۸، ۴۷، ۴۵، ۲۹، ۲۰	ترکیه	
۱۲۵، ۱۰۳-۱۰۰، ۹۰، ۶۴، ۶۳	ت	
۳۹ (ZERHOWIOTZ, Guido)	تسروکتیس، گویدو	
۳۹	تسئونر، فریدریش (ZEUNER, Friedrich)	
۷۱، ۶۷، ۶۵، ۵۳، ۴۹، ۳۴	تقی زاده، حسن	
۸۰، ۷۹، ۷۷، ۷۶	دانیل (DANIEL)	
۴۱	تلکی، ل. (TELEKY, L.)	
۶۲	تلنز (TLANNES)	
۲۸	تورخیم، هانس (TUERKHEIM, Hans)	

۳۱	دمک (دکتر)	روزنوه، گئورگ (ROSENOW, Georg)	۴۲
۵۷	دمکه (دکتر)	روس، روسیه (شوروی)	۱۳، ۱۲، ۹
۸۲، ۸۱	دوسلدروف	روسهای سفید	۱۰۰
۴۱-۴۰	دوسلدروف (دانشگاه)	رولند، فولر	۱۰۳
۵۷	دیانت (دکتر)	رومانی	۶۹، ۸، ۴
۴۰	دین، ماکس (DEHN, Max)	ریدمان، فرید (RIEDMANN, Fried)	۴۴
۳۱	ریس (دکتر)		
۱۰۲	ریمالت، برنارد		
۶۱	راتزر، اسدورفر (RATZER, Sdorfer)	رینیمر، آلفرد (RHEINHEIMER, Alfred)	۳۹
۶۶	راد، احمد	رئیس، محسن	۸۸
۸	رادنژاد، محمدرضا	زاخات (دکتر)	۵۷
۹	راسل (پروفسور)	زاش، اریش (SACHS, Erich)	۴۳
۳۹	ران، ارنست (RHN, Ernest)	زاش، کورت (SACHS, Curt)	۴۰
۶۱	راویچر (RAVITCHER)	زایفرت (پروفسور، سالفرت)	۹۲، ۹۱
۴۰	راویدویکس، س (RAWIDOWICZ, S.)	زرکویتز (ZERKOWITH)	۶۱
۳۸	راویر، ت (RAVER, TH.)	زلمرن، فریدریش (SOLMSEN, Friedrich)	۳۸
۶۱	راین بال (RHEINBOLDT)	زلهام، اوتیس	۶۹
۳۱	رزانبیرک (دکتر)	زوریخ	۵۸، ۳۲، ۲۹، ۲۸
۵۸، ۲۹، ۱۴، ۷، ۳، ۱	رضا شاه	زوسشیم، کارل (SUESSEIM, Karl)	۴۰
۷۵	رکفلر (مؤسسه)	ژاپن	۵۶
۱۱۱	رم	ژاکی (دکتر)	۵۷
۱۰۸، ۹۶	رم (سفارت ایران در)	ژرف (دکتر)	۳۰
۳۱	روتجان (دکتر)	ژنو ۳۵، ۷۵، ۷۶، ۸۱، ۸۲، ۱۰۴، ۱۱۶	
۴۰	روته، اریش (ROTHE, Erich)		۱۱۹، ۱۱۷
۶۲، ۶۱	روزنبرگ		
۴۲	روزنبرگ، ماکس (ROSENBERG, Max)	س	
۴۳	روزنتال، جرارد (ROSENTHAL, Gerhard)	سانالیچکا (پروفسور)	۸۹، ۸۸

سابر (دکتر)	۳۱		
سادوسکی	۷۰	ص - ط	
سارو بروک	۵۲	صادق، صادق (مستشارالدوله)	۴۷، ۴۶
ساعده مراغه‌ای، محمد	۹۶	طویران، صبری	۱۰۰
سپهدی، انوشیروان	۱۲۵	طهران ۱، ۲۱، ۲۲، ۲۴، ۲۶-۲۸، ۳۳، ۴۹	
سعادت	۹۸، ۹۷	۵۴، ۵۸، ۶۴، ۶۵، ۶۷، ۷۲، ۷۹، ۸۰، ۸۴	
سمیعی، عنایت‌الله	۵۴، ۱۷	۸۷، ۸۸، ۱۰۹، ۱۱۶	
سمین (دکتر)	۳۱	طهران (دانشگاه)	۸۸، ۸۹، ۹۲
سویس	۱۲۳، ۵۲، ۵۰، ۳۴، ۲۸		
سهیلی، علی	۸۶، ۸۵، ۸۳	ع، غ	
سیلبرستن (دکتر)	۳۰	عدل، مصطفی	۱۰۵، ۱۰۰
	۵۵	عظیمی، باقر	
	۸۹	علامیر (دکتر)	
شاک (SCHUCK)	۶۱	غفاری، حسنعلی	۱۳، ۲۰
شنانگر، کورت	۱۲۰		
شکوه‌الملک، حسین	۷۸، ۵۴، ۳۴، ۳۲، ۲۶	ف، ق	
	۱۲۰، ۱۱۱، ۱۰۷، ۱۰۵، ۹۱	فرانسه ۱، ۴، ۸، ۱۲، ۱۵، ۲۲، ۲۷، ۳۴	
شمان، فریتس (CHMANN, Fritz)	۳۹		۵۰، ۵۲، ۶۸، ۸۳
شمیتان، بندیکت (CHMITMANN, Benedickt)	۳۹	فرانکل (دکتر، FRANKEL)	۱۶، ۳۱
شوارتز، والتر (SCHWARZ, Walter)	۳۸	فرانکل، آ. (FRAENKEL, A.)	۴۴
شوالیه (پروفسور)	۵۲	فرانکل، اد. (FRIAENKEL, ED.)	۳۸
شورین، ادوین (SCHWERIN, Edwin)	۳۹	فرانکه (دکتر)	۱۹
شویک، فرانتس (SCHUECK, Franz)	۴۳	فرانک (اسم)	۷۵
شیخ، ابوعلی	۸۹	فرانک، فریتس (FRANK, Fritz)	۳۹
شیزینگر، هانس (SCHEESING, Hans)	۴۱	فرانکفورت (دانشگاه)	۳۹، ۴۰، ۴۲، ۴۳
شیل، اوتو	۱۰۳		۶۱، ۶۲
شیمانسکی (دکتر)	۳۶، ۳۵	فرایبورگ	۷۵، ۸۱

فرایبورگ (دانشگاه)	۶۱، ۴۲، ۳۹	کاهن (دکتر)	۳۱
فریز (KVERBS)	۶۲	کدخدازاده، حسین	۱۵
فریمر، ارنست (VERTHEIMER, Ernest)	۴۳	کراچی	۱۰۲
فرنکل (اسم)	۵۷	کراو، تایمر، ریشارد (KRAUTHEIMER, Richard)	
فرنکل، مانفرد	۶۸		۳۷
فرونتال، والتر (FREUDENTHAL, Walter)	۴۲	کلمان (دکتر)	۳۱
فروغی، محمد علی ۵۸، ۷۰، ۷۳، ۷۵، ۷۷		کلمبیا (دانشگاه)	۹
	۸۱، ۸۰، ۷۸	کلن (دانشگاه)	۴۰، ۳۹
فروهر، ابوالقاسم	۱۱۴	کلیمی ← یهودی	
فریدمان (پروفسور)	۷۶، ۷۵	کوروش کبیر	۳
فریدنال، هانس (FRIEDENTHAL, Hans)	۴۴	کوشن (بیمارستان)	۵۲
فلسطین	۱۰۰، ۹۵، ۹۳، ۹۲، ۱۱، ۸	کوهن	۵۷
فلسطین (قونسولگری ایران در)	۹۳، ۹۲	کتروویکس، اوتو (KANTOROWICZ, OTTO)	۴۱
فیشر، ارنست (FISCHER, Ernest)	۴۰	کتزبرگ، سامی (دکتر)	۴۷، ۴۶
فیشر، فردریش (FISCHER, Friedrich)	۴۲	کتینگزبرگ (دانشگاه)	۶۲، ۳۹
فینکلستیم، هنریش (FINKELSTEIN, Heinrich)	۴۴	کتینگسفلد (پروفسور)	۸۱، ۷۶، ۷۵
فئوند، هرمان (FEUND, Hermann)	۴۲	کهنن (دکتر)	۳۱
قزوینی، محمد (میرزا، خان)	۵۱	کهن فونز، استفان (COHN-VOSSSEN, Stefan)	۴۰
قصر جهانی (PALAIS, Monliol)	۶۴	کیل (دانشگاه)	۴۰
		کیمه، پاول (KIEME, Paul)	۴۲
ک			
کاراش، لئوپولد	۱۲۲، ۱۲۱	گ	
کارولسروه (دانشگاه)	۶۱	گارتنگی (انستیتو)	۸
کاظمی، باقر	۸۴، ۸۳، ۲۵	گاسنر، گوستاو (GASSNER, Gustav)	۳۸
کانادا	۱۱، ۴	گال، هانس (GAL, Hans)	۴۰
کانترویچ (KANTOROWICH)	۶۲	گانز (اسم)	۶۱
کاوفمان، رودلف (KAUFMANN, Rudolf)	۳۹	گروس (اسم)	۶۱

۶۱	لوینتال (LEVINTAL)	۳۸	گروس، فابوس (GROSS, Fabius)
۲۷	لوئوونبرگ، ریشارد (LOEVENBERG, Richard)	۲۷	گلازر، کورت (GLASER, Curt)
۴۳		۶۹	گلدشایر، بوم بیر
۱۰۱، ۳۵، ۱۲، ۸، ۴	لهستان، لهستانی	۵۲	گلر دو فرانس
۴۳	لهمان، والتر (LEHMANN, Walter)		گلیسبرگ، ولفگانگ (GLEISSBERG, Wolfgang)
۹۷	لیبی	۴۱	
۶۲	لیپ (LIPE)	۴۱، ۴۰	گوتینگن (دانشگاه)
۴۱	لیشریت، برنوو (LEICHTENTRITT, Bruno)	۱۲	گولای - پوله (محل)
۳۱	لیندر (دکتر)	۴۰	گومبل، ای. ای. (GUMBEL, E. I.)
۴۳	لئوه، س. (LOEWE, S.)	۳۸	گونو، لینا (GUNOW, Lina)
		۴۳	گیسن (دانشگاه)
		۴۰	گوتسه، آلبرشت (GOETZE, Albrecht)
۶۲	ماتیاس (MATHIAS)		
۴۱، ۴۰، ۳۷	ماربورگ (دانشگاه)		ل
۳۱	مارکوزف (دکتر)	۳۱	لات (دکتر)
۴۳	مان، لودویخ (MANN, Ludvig)	۴۰	لاشمن، رابرت (LACHMANN, Robert)
۴۱	ماناسه، پاول (MANASEE, Paul)	۴۰	لاندسبرگر، بنو (LANDSBERGER, Benno)
۱۱۲	مانزهر، رالف (دکتر) (MUNZHER, Ralph)	۶۰، ۴۳، ۴۲، ۴۰، ۳۹	لایزیک (دانشگاه)
۱۱۵، ۱۱۳	مانهایم (دانشگاه)	۶۱	
۴۳	ماوتنر، کارل (MAUTNER, Karl)	۳۹	لندن
۳۹	مایدن، استفان - کارل (MEYER, estephan-Karl)	۴۳	لنسترلیتس، هانس (KONSTERLITZ, Hans)
۴۳	مایر، لودویخ (MEYER, Ludvig)	۱۰۳	لومن، هربرت
۴۱	مایز (دانشگاه)	۲۲	لوی، حییب
۴۰	مجارستان	۵۲	لوی، سیلون
۱۰۱	مجددی، اسمعیل	۴۰	لوی، هانس (LEWY, Hans)
۱۱۶	مرآت، اسماعیل	۵۱	لوی، یولیوس

۸۷، ۷۱	مشهد ۲۸، ۲۳، ۴۹، ۵۰، ۵۱، ۵۳، ۷۶	نجمه ابوالقاسم
۳۲	۱۲۴، ۸۳، ۹۵، ۱۱۶، ۱۲۳، ۱۲۴	نخعی، نصراله
۱۱۸	۹۱	نصر
۷، ۲، ۱	۶۶	نعیم، عزیزاله
۱۲	۶۸، ۶۶	نکوبل (محل)
۴۰	۹۳	نوتر، فریتس (NOTHER, Fritz)
۳۸	۵۷	نوردن، ادوارد (NORDEN, Edvard)
۱۱۲	۳۷	نوری اسفندیاری، موسی
۵۷	۹۲-۹۰	نومان
۳۷	۳۰، ۲۸، ۲۶، ۲۴	نومانی، آلفرد (NEUMA, Alfred)
	۳۵، ۵۸، ۷۳، ۷۸، ۸۰، ۸۱، ۸۸، ۹۶	
	۱۲۴، ۱۱۹، ۱۰۶، ۱۰۱	
۴۲	۸۲، ۸۱، ۷۵	منچستر (دانشگاه، منچستر)
۵۷	۷۴	منصور، علی
۳۰	۳۸	مورال (MORAL)
۵۷		مونتشیامر، فریتس (MUNZESHEIMER, Fritz)
۴۱	۳۸	مورزبورگ (دانشگاه)
۷۰، ۳۶، ۳۵	۴۲، ۳۹	موشن (دانشگاه)
۷۰، ۳۵	۴۳-۴۰، ۳۷	موشن (دانشگاه)
۶۵	۵۱	میتوخ (پروفسور)
۱۶	۳۱	میر (دکتر)
۱۶، ۱۴	۱۷	میس (دکتر)
۴۲	۴۳ (MISLOWITZER, Ernest)	میسلوویتز، ارنست
۱۰	۳۱، ۱۹، ۱۸	میشل (دکتر)
۶۲		ویل برانت (WILBRANDT)
۱۱۵، ۱۱۳		وین، وینه
۳۱	۴۳	وینبرک (دکتر)
	(NATHAN, Helmath)	ناتان، هلموت

نویسنده ایرانی

نویسنده ایرانی و

نویسنده ایرانی

هرکسایر، هربرت (HERXHEIMER, Herbert)	۴۲		
هرمان، ایمانویل (HERMANN, Imanuel)	۳۹		
هلس، ژورژ	۹۳	ه	
هلمند	۵۰	۵۷	هارتمان (اسم)
هلیمان، زیگموند (HELLMANN, Siegmund)	۳۹	۶۲، ۴۳، ۴۲	هال (دانشگاه)
هنبرگ، والتر (HENNEBERG, Walter)	۴۱		هالبرستاڈتر، لودویخس (HALBERSTAEDTER, Ludwig)
هند	۶۲، ۵۸	۴۱	
هیرش، ویلی (HIRSCH, Willy)	۴۱	۶۲، ۶۱	هال داگک (اسم)
هیف، لودویخس (HOPE, Ludwig)	۴۰	۱۰۳، ۱۰۲	هامبورگ
هیمپان (پروفیسور، HIMPAN)	۴۷	۴۳، ۴۱-۳۹	هامبورگ (دانشگاه)
		۴۰	هامبورگر، هانس (HAMBOURGER, Hans)
		۱۰۲	هامبورگر فرمدن بلات (روزنامه)
یاکوبی، فریتس (JACOBY, Fritz)	۴۲	۱۱۶، ۱۰۴، ۹۵، ۸۸-۸۶	هامر شلاک
ینا (دانشگاه، JENA)	۴۴	۴۱	هانس، والتر (HANNES, Walter)
یهود، یهودی، یهودیان ۱، ۴، ۷-۸، ۱۳، ۱۶		۳۷	هانوور (دانشگاه)
۱۸، ۲۱، ۲۴، ۲۵، ۳۰، ۳۲، ۳۵، ۳۶، ۴۵		۳۱	هانن (دکتر)
۴۷، ۵۴-۵۶، ۶۳، ۶۶، ۷۰-۷۲، ۸۱، ۸۵		۴۴، ۴۳، ۴۰، ۳۹	هایدلبرگ (دانشگاه)
۸۷، ۹۰، ۹۲، ۹۴، ۹۵، ۱۰۰، ۱۰۱		۴۱	هرتس، پاول (HERTZ, Paul)
۱۰۳، ۱۰۵، ۱۰۸-۱۱۵، ۱۱۷-۱۲۲		۴۲	هرتسفلد، ارنست (HERZFELD, Ernest)
۱۲۴		۶۰	هرزبرگ (HERZBERG)
یهودا، فریدریش (JAHODA, Friedrich)	۴۰	۴۱	هرشفلد، هانس (HIRSCHFELD, Hans)

ی